

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. & 6. Vtrum in Christo fuerint dona Spiritus sancti, præsertim
Timoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

hoc non implicet contradictionem; tamen non est naturę consentaneum: debuisset enim illa anima simul habere omnes actus illarum virtutum in summa intensiōe, & secundum totam extensionem & materiam cuiusque virtutis, idque in omnibus simul potentijs, Intellectu quidem, considerando & aestimando omnes virtutū materias: Voluntate, & Appetitu inferiore, distinctis actibus omnem honesti materiam pro sua conditione amplectendo: quod sine ingenti miraculo, minime necessario, fieri non potuisset. Adde, nobilius esse incipere à perfecto modo operandi, qui est ex habitu; quam procedendo ab imperfecto, habitum comparare. Quare dicendum est, Christum illas virtutes quodammodo habuisse à seipso, quia habuit eas ex efficacia suę personę, qua contulit eas animę suę tamquam debitas ob intrinsecam vnionem cum personā. Contulit autem eas in summā perfectione, quę erat possibilis secundum potentiam ordinariam, & consentanea dignitati illius diuinę vnionis: ac proinde etiam quanta esse poterat iuxta capacitatem naturalem humanę animę. Potentię enim naturales in homine habent terminatam efficaciam agendi; vnde datur aliqua intensio actuum naturalium, vltra quam, vis naturę non potest. Vnde etiam fit vt hæ virtutes in Christo successu temporis non sint auctę: tum, quia capacitas animę fuit expleta; tum, quia actus non fuerunt habitibus intensiores.

Quadam modo habuit has virtutes à seipso.

Non exnerunt in eo successu temporis.

13 Regatur.

Fides sem fidelium.

14 Habuit tamen fidei meritum.

ARTICVLVS III.

Virum in Christo fuerit Fides?

Responso est negatiua. Est certa & communis Theologorum in 3. d. 23. & sequentibus. Probat, quia fides non est in ijs qui habent clarā visionem, vt docet, D. Aug. lib. 14. de Trinit. cap. 2. Et constat ex Apostolo ad Hebręos 11. v. 1. vbi dicit: Fides est argumentum non apparentium. Atqui Christus ab initio habuit clarā visionem diuinitatis, & diuinorum mysteriorum, vt infra dicemus. Vide 2. 2. q. 5. art. 2. Dices Isaię 11. v. 5. dicitur de Christo: Et eris fides cunctoꝝ renum eius. Respondetur; fides accipitur ibi pro fidelitate, id est, constantia in seruandis promissis.

Ita D. Hieronymus & alij communiter. Vnde Septuaginta vertunt ἀληθεια veritas; & sensus est, perpetuò & inseparabiliter erit iustus & fidelis in promissis.

Aduerte tamen, etsi in Christo non fuerit fides, fuit tamen fidei meritum. Nam habuit promptitudinem ad credendum, si deesset euidentię, idque ex pia affectione voluntatis ad diuinam auctoritatem. Vnde in voluntate erat habitus supernaturalis, qui in nobis actum fidei imperat; quamuis in intellectu, nec actum, nec habitum fidei haberet: ille enim habitus, eiusque actus, nullam includit imperfectionem, quę statim beatitudinis repugnet. Vnde etiam in beatis manet, vt dictum est 2. 2. q. 5. a. 2.

ARTICVLVS IV.

Virum in Christo fuerit Spes?

Responsetur negatiuè. Vide D. Thomam. Notandum tamen, etsi in Christo non fue-

rit spes; seu potius actus spei, vt extendit se ad gloriam animę sperandā; fuit tamen in illo spes, quatenus est expectatio glorię corporis, & exclusiōis omnis mali, quia hæc gloriā in vitā istā mortali caruit, & multis malis animę & corporis afflictatus est. Ipse etiam habitus, qui est virtus Spei, erat in eo eiusdem rationis, cuius in nobis; quāuis non omnes actus habuerit quos in nobis. Nam hic habitus manet in beatis, & varios in illis actus habet; vt dictum est 2. 2. q. 18. a. 2. Vtrum autem sit idem habitus, quo speratur beatitudo animę & corporis, dictum est ibidem q. 17. a. 2. dub. 3. vbi ostensum est esse eundem, qui tamen constat partibus heterogeneis.

Qualit actus ex habitus virtutis

ARTICVLVS V. & VI.

Virum in Christo fuerint dona Spiritus sancti, præsertim Timoris?

Respondetur; in Christo fuisse omnia donā Spiritus sancti, etiam donum Timoris. Probat Isaię 11. v. 2. Requiesces super eum spiritus Domini, spiritus sapientię & intellectus, spiritus consilij & fortitudinis, spiritus scientię & pietatis: & replebit eum spiritus timoris Domini. Ratio est, quia dona dantur vt intellectus & voluntas facile moueantur, & obsequantur Spiritui sancto: atqui hæc potentię in Christo erant optimè dispositę ad Spiritus sancti motum suscipiendum: ergo &c.

Notandum Primò, Magnam esse contouersiam inter Doctores, vtrum, & quomodo dona distinguantur à virtutibus infusis; scilicet à quatuor Cardinalibus, & tribus Intellectualibus.

Notandum Secundò, Siue dona distinguantur à virtutibus, siue non; certum est in Christo omnia fuisse; vt patet testimonio Isaię, quod directè est de Christo: vnde in Christo fuit etiam donū Timoris Domini, quod olim perperam negauit Pet. Abailardus, vt refert Bernardus epist. 190. ad Innocentium 11. & Castro Verbo Christus hæresi 6. qui etiam hanc hæresim refutat.

Sed difficultas est, in quo consistat hoc donū Timoris? Respondeo Primò, Possè consistere in quadam reuerentiā, quę nascitur ex consideratiōe eminentissimę maiestatis diuinę, & vilitatis proprię naturę; quā fit, vt quis fugiat omnem sui comparationem cum Deo; & omnem illius celsitudinis curiosam scrutationem; seq. illi penitus submittat. Et hoc modo certum est in Anima Christi, & in omnibus beatis esse hunc Timorē; hunc enim Patres tribuunt Sanctis Angelis, vt Dionysius de cęlesti hierarchia cap. 13. & Chrysof. homilia 1. de Visione Isaię. Ita D. Thomas hoc loco accipit Donum Timoris; quanquā hic actus videatur pertinere ad virtutem Religionis; vt patet ex dictis de Religione l. 2. de Iustit. & Iure c. 36. Quòd tamen hæc reuerentia rectè dicatur Timor, patet ex modo loquendi

Hæresi Petri Abailardi

Per Donū Timoris intelligi potest Reuerentia

Reuerentia hæc 16 & dicitur Timor.

Peccatur
etiam Ad-
miratio.

quandam, quâ quis ex hoc affectu refugit se comparare cum Deo, vel certè eius profunda curiosè scrutari. Quò fit vt etiâ dicatur Admiratio; quia admiratio, præter cognitionem diuinæ incomprehensibilitatis, quæ est actus intellectûs, nihil ponit in voluntate nisi illum affectum, & fugam curiositatis circa incomprehensibilia Dei. Vnde hæc etiam fuit in Christo, sicut & in Angelis beatis. Nam de Angelis testatur Dyonisius supra, & Greg. 17. Moralium c. 15. exponens illud Iob 26. vers. 11. *Columnæ Cæli contremiscunt, & pauent ad nutum eius*, id est, admirantur eius maiestatem, & iudicia.

2. Fuga
mali.

Secundò, Potest per hoc donum intelligi Timor, quo quis refugit separari à Deo per culpam, qui est in Beatis, non quidem vt actus absolutus, sed vt conditionatus: considerantes enim suæ naturæ mobilitatem, in quam detractis Dei donis diuinoque influxu, reciderent; vident se ex hac parte posse à Deo desistere. Vnde nascitur quidam actus Timoris conditionati, qui nihil est aliud quàm simplex quedam fuga voluntatis, tamquam mali, quod naturæ nudæ est possibile. Vnde patet hunc quoque timorem in Christo esse.

3. Temperantia.

Tertiò, Per donum Timoris potest intelligi virtus Temperantiæ, qua fugimus voluptates carnis ex instinctu Spiritûs sancti. Et hoc etiam fuit in Christo, cum esset in vita mortali, & est modò in ipso, & beatis, secundum simplicem affectum quo amant honestatem temperantiæ, & turpitudinem contrariam detestantur.

18
Qualis sit
Timor in
Beatis
iuxta
August.

Aduerte D. Augustinum lib. 14. de Ciuit. cap. 9. dupliciter Timorem ponere in Beatis: Primò, ratione præmij. Quomodo dicitur Psal. 9. vers. 19. *Patientia pauperum non peribit in finem*; quia præmio & fructu patientiæ, non fraudabuntur. Secundò, ratione effectûs, Qui est arctissima coniunctio cum Deo; qui enim in hoc mundo timet à Deo separari, arctius se illi astringit ne contingat excidere. Vnde arctissima illa Sancto- rum cum Deo coniunctio, & quasi intima in ipsum fuga, vocatur Timor, iuxta Augustinum.

ARTICVLVS VII. & VIII.

Virum in Christo fuerint omnes Gratia gratis data, etiam Prophetia?

19
Affirma-
tur.

Respondetur affirmatiuè. In Christo perfectissimè fuerunt omnes Gratia gratis data. Notandum ex D. Thoma 1. 2. quæst. 111. art. 4. Sicut Gratia gratum faciens datur homini vt mens eius iungatur Deo cognitione & affectu; ita Gratia gratis data confertur vt ipse alios ad Dei cognitionem & cultum adducat; suntque nouem, & enumerantur ab Apostolo 1. ad Corinth. 12. vers. 8. è quibus tres, iuxta D. Thomam pertineat ad cognitionem cælestis doctrinæ, scilicet Sapiencia, Scientia, Fides: duæ pertinent ad elocutionem apud Auditores, vt genera linguarum, & interpretatio sermonum: quatuor ad confirmationem doctrinæ propositæ, scilicet operatio virtutum, & gratia sanctorum, Prophetia & discretio spirituum.

Probatur ergo has omnes gratias in Christo

perfectissimè fuisse. Primò, Ex Patribus. D. Augustinus epistola 57. quæst. 1. *Sicut in capite sunt omnes sensus, ita in Christo omnes Gratia.* Idem tract. 14. in Ioannem explicans illud: *Non enim ad mensuram Deus dat Spiritum.* Chrysostomus homilia de Spiritu sancto paulò vltra medium in tom. 3. & hom. 29. in Ioan. Cyrillus lib. 2. in Ioan. cap. 72.

1. Ex Pa-
tribus.

Secundò, Probatur ratione. Prima, Quia à Christo tamquam à capite, omnes hæc gratia descendunt in alios, tamquam in membra: Nam vnicuique data est gratia secundum mensuram donationis Christi, ad Ephes. 4. v. 7. Secunda, Christus fuit perfectissimus Doctor omnium hominum: ergo in ipso perfectissimè fuerunt omnia quæ ad istius doctrinæ apprehensionem, propositionem, & confirmationem pertinent: ergo omnes hæc gratia.

2. Ratione.

Tertiò Probatur inductione: Fuit enim in illo Sermo Sapiencia & Scientia, id est, facultas explicandi omnia quæ ad fidem, & ad mores pertinent. Quod perspicuum est ex eius doctrina. Vnde Petrus Ioan. 6. v. 68. *Domine ad quem ibimus? Verba vita aterna habes.* Luc. 4. v. 22. *Mirabantur in Verbis gratia, quæ procedebant de ore ipsius.*

3. Probatur
inductione.
1. Sermo
Sapiencia.

Fuit etiam in ipso Fides, vt est Gratia gratis data: 2. Fides, nam hæc, supra firmitatem assensus fidei, vel cognitionis supernaturalis quæ in Christo erat loco fidei, nihil videtur addere præter auxilium speciale, quo quis iudicat sibi præstò fore diuinam opem ad miracula; ex quo fiduciam concipit miraculorum: & ita maximè fuit in Christo: vnde Ioan. 11. v. 42. *Ego sciebam quia semper me audis.*

2. Fides.

Fuit etiam in eo Donum linguarum omnium; quia qui nouerat cordium secreta, non poterat ignorare vocum significationes. Deinde, Qui contulit Apostolis vt omnium linguis loquerentur, non potuit eadem facultate carere; quin potius longè perfectius eam possedit. Publicè tamen & pro concione verisimile est non fuisse vsum diuersis linguis, præter Syram & Hebræam; quia non erat missus nisi ad oves quæ perierunt demus Israël Matth. 15. v. 24. nempe, vt per se, illis prædicaret. Et hoc fortè vult D. Thomas art. 7. ad 3. Priuatim autè probabile est eum hoc dono vsum, vt, cum loquebatur cum gentilibus, cum Samaritanâ, & alijs.

3. Lingua.

Fuit etiam in illo Prophetia, quod est contra Abulensem q. 64. in cap. 11. Numeror. vbi existimat Christum non fuisse verè Prophetam, sed solum opinionem vulgi, qui nihil in eo maius agnoscebat. Sed Probatur, quia Scriptura passim Christum vocat Prophetam. Deut. 18. v. 18. *Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum. Quem locum de Christo intelligi, patet ex interpretatione Petri Act. 3. & Stephani Act. 7. de quo vide D. August. lib. 16. contra Faustum Manichæum cap. 18. & sequentibus. Matth. 13. v. 57. Non est Propheta sine honore nisi in patria sua. Et Luc. 13. v. 33. Non capit Prophetam perire extra Hierusalem.* Quibus locis Christus se Prophetam vocat, non vulgus. Omitto alia plurima loca. Deinde Probatur ratione; Quia Christus per scientiam supernaturalem & beatificam, prænoscebat ea quæ procul sunt, vel loco, vel tempore; & à quibus ipse tamquam viator distabat; eaque annuntiabat hominibus: ergo verè erat Propheta.

20

4. Prophe-
tia, quam
malè negat
Abulensis.

Dices Primò, Christus vt homo, erat Beatus; ergo ei nihil erat procul, sed omnia præsentia; ergo

Obiectio-
nes res-
ponso.

Ff ergo